

Selmezbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 75./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is címzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk között hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Tanulság.

A képviselő választásnak vége lett. A nyugalom ismét helyre állott. A felindult kedélyek lecsillapultak.

Azonban sok tanulságot merithettünk a lefolyt választásból.

Első sorban azt, hogy városunk lakossága kivétel nélkül a szabadelvű irány hive. Másod sorban azt, hogy nálunk a lelketlen izgatás talajra még nem talál. De sajnosan azt a tanulságot is merithettük belőle, hogy a munkás osztály mostani helyzetével elégedetlen.

Egy munkás szájából, társaihoz nyíltan a nagy közönség előtt intézve oly vádat hallottunk emelni, mely valóság esetén borzasztó volna s annál rettentőbb azt elgondolni, hogy e vád századunk szürkülő alkonyán lett emelve.

Ha e vád igaz volna, akkor nyomorultan letörpül századunk nagynak, szabadnak, felvilágosodottnak hitt szelleme; ha e vád igaz volna, akkor joggal és sajtó szívvvel kérdezhetnők, hogy azon tan, melyet az emberiség legmagasabb vértanúja vérével, kínszenvedéseivel és élete feláldozásával pecsételt le, hogy azon tan, mely azt mondja: „szeressétek egymást“ tizenkilenc évszázadon keresztül hasztalan hirdettetett volna?

Borzasztó csak el is hinni, hogy e vádnak csak legkisebb alapja is lehetne.

E nyíltan kimondott vád ugyanis a maga meztelenségében azt mondá, hogy a „munkásokkal úgy bánnak, mint a marhákkal“.

Jól tudjuk, hogy eme vakmerő vádnak semmi alapja nincsen; jól tudjuk, hogy bányá-

szati előjáróink a műveltség és igazságosság sokkal magasabb fokán állanak, mintsem hogy e vádra a legparányibb okot szolgáltathatták volna; jól tudjuk, hogy az, ki e vádat oly nyíltan emelni merészelt, maga is át volt hatva annak alaptalanságáról és csak agitácziós célra használta azt fel: de mind ennek dacára e vádat szó nélkül nem hagyhatjuk.

El kell ismernünk, hogy bizony munkásaink anyagi helyzete meglehetősen szorult; de ez korántsem ad jogot arra, hogy előjáróikkal szemben igazságtalan, vagy pláne rosszakaratu bánásmóddal panaszkozhatnának. Az is tény, hogy a munkások sorsán sok tekintetben kicsiségeknek látszó dolgokkal segíteni lehetne. Így legkevésbé sem kicsinyeljük ifj. Ábrányi Kornél programbeszédjében felhozott azon kedvezményt, hogy a bányamunkások olcsóbb áron jussanak a só- és a dohányhoz és hogy a hegyeken szerte széjjel fekvő házaik ne legyenek házbér, hanem házosztályadó alá véve. Azt is nagyon óhajtanók, ha a munkások által élvezett italok minőségének ellenőrzésére sokkal nagyobb gond fordíthatnánk. Szeretnők, ha a régi bányatelep kocsmák ismét visszaállíthatnának, azok a bányatelep vezető felügyelete és ellenőrzése alá helyeztetnének és megbízható, lelkiismeretes kezükbe adatnának.

A munkások rákfenéjét a mostani italmérségi gyalázatos visszaélésekben véljük leginkább feltalálni.

Szóval kétséget sem szenved, hogy itt egy oly bajjal állunk szemben, a melyet sürgősen orvosolni mindnyájunknak érdekében áll.

Ha mindjárt megbotrányozással is kell el-

drága halottat takaró göröngyre; hiszen halottak estéje van, akkor nem szégyen a köny.

Halottak estéje van; a bú, a fájdalom ünnepe: szabad a panasz, szabad a köny.

S van-e tán oly ember, kinek nincs megsiratni valója?!

Ha nem is ragadott el tőlünk a kérlehetlen végzet jó barátot, testvér, szülőt vagy gyermeket, nincs-e nem volt-e azért mégis oly veszteségünk, mely könnyet érdemel?!

Oh higyétek el, nem az sirja a legkeserűbb könyeket ki halottat gyászol. Nem az a legszomorubb sir, mely a temetőben domborul!

A letűnt öröm, a letörött remény, a meghiusult törekvés mind megannyi halott, melyek sirja a szenvedő emberi szív; melyeknek nincs örök pihenésük, de fel-fel járnak kísérteni; melyek fájó gyötréssel, égető kinnal marcangolják sirafojuk lelkét, míg az oda nem hanyatlík, hol nincs többé gyötrellem, nincs remény, honnét nincs visszatérés.

Halottak estéje van; neked is szabad sirnod, ki halottaidat tészívvedben viseled; talán könnyebb lesz tőle szíved terhe; vagy tán túlradó fájdalomtól megszakad az, s így te is nyugalmat találsz halottak estéjén. **x.**

vetnünk amaz alaptalan vádat, melyet fentebb idéztünk: mégis be kell ismernünk, hogy azon elvitázhatatlan tény áll előttünk, hogy a munkások között nagy az elégedetlenség és hogy ezt csak okossággal, bölcsességgel és emberi jószággal, de nem fenhéjázó semmibe vevéssel orvosolnunk lehet.

Hiszen miként a madár dallama vigaszt zeng a néma erdő bánatos magányának; miként a sziklából fakadó forrás kristálytisza vize üdítést nyújt a fáradt vándornak; miként a csörgedező hegyi patak ébresztőleg élteti a szunnyadó tájat: ép úgy az emberi érzélem vigasztaló, üdítő, éltető, legszebb és legnemesebb forrása az emberbaráti szeretet.

Az a szív, melyben e forrás kiapadt, sivár, sivár miként a kietlen homokbuczka, melyen még a moh sem terem.

Ne hunyjunk hát szemet az emberi bajok és szenvedések előtt, ha valóban fennforognak, de kíséreljük meg inkább azokon tőlünk telhetőleg okossággal segíteni.

Gondoljuk meg mélyen és igazán, hogy az élet viharzó tengerén túl csakis egy kikötő int felénk; hogy mindannyian, sokszor nagyon is mohón, egy országba törekedünk, abba az országba, melyben egyenlőek vagyunk valamenynyien, melyben nincs különbség gazdag és szegény, király és koldus között: a megsemmisülés, a Nirvána talányos országában.

E rövid földi lét alatt tehát segítsük egymást a mennyire lehet.

Szolgáljon az elégedetlenség tünete nálunk is tanulságul arra, hogy a bajt ideje korán orvosoljuk.

Selmezbánya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, múlt századbéli kézirat felhasználásával.)

XIX.

Felső-Biebertárna mindinkább kezdé Finsterortot túlszárnyalni. 1610-ben igen szép feltárásokat tettek ott s jóformán az összes munkát e bánya művelésére fordították; e bánya oly bőven fizetett, hogy a tiszték újra kezdhették az előbbi nyugalmas, gondtalan életet. Annál inkább tehették azt, mivel Bloenstein főkamara-gróf is eltávozott. Daczára annak, hogy a munkások most nem panaszkodhattak ki nem fizetett bérek miatt, mégis újra elkezdtek nyugtalankodni, kivált midőn Bethlen Gábor fejedelem az 1619. év vége felé elfoglalta a bányavárosokat. A tiszték hanyagsága, de az 1623. év vége felé nagy mértékben dühöngött pestis s az erre következett drágaság okozhatta, hogy a bányaművelés Finsterorton mindinkább hanyatlott. Daczára annak mégis újítást hoztak be a bányaművelésbe. Montecuccoli Jeromos gróf, a Brenner szövetkezett főnöke a repesztő por használatát kezdette meg 1627. elején, s e végből Weindl Gáspárt hívatta be Tirolból ki az e porral való kezelést bemutatta. Hogy az akkori sáfárok nem jártak el épen a leglekiismeretesebben, mutatja az, hogy 1629. márczis 3-án Printsch Mihály, finsterorti sáfárt azzal vádolták, hogy öcscsét a sörmérésnél alkalmazza s mégis, a bánya terhére, teljes műszakokkal számítja bérét s fizetteti ki. Ne gondoljuk, hogy azért a sáfár urat elcsapták.

TÁRCZA.

Halottak estéje.

Hulladoz az őszi lomb; hideg szél bűg a letarolt mezők felett; az égen szürke felhők terjednek széjjel; oly szomorú minden, mintha temetésre készülne a természet.

És talán nem úgy van?!

Elhervadtak a virágok, elhűlt a napsugár s utolsó diszét, lomboatát is, átadja az enyészetnek a kifáradt természet.

S az ember látja e pusztulást, látja ez enyészetet s eszébe jön saját mulandósága. Gondolatai visszarevedeznek a múltba; lelki szemei belepillantanak, mint valami bűvös tükörbe, s az öröm és bánat képei tarka változatosságban elvonulnak előtte. Egy-egy ismerős alak domborodik ki e bűvös tükörből, jó barát, testvér, az édes szülő vagy az ő gyermekének kedves alakja; s a merengő szemébe köny szokell. Hiszen az a kedves alak már az enyészet-é! El van temetve; ott pihen az anyaföldben, mely visszaveszi, mi az övé. S az élők koszorúkat fonnak az elhúnytak emlékére. Kiviszik azokat abba a szomorú kertbe, hol annyian nyugosznak csendesen, örök némaságban; ráteszik a koszorúkat azokra a kis dombokra, melyek felett az enyészet lehellete sohajt, s a köny, mely a világ rajában félve rejtőzik a szív fenekére, most permetezve lehull a

A helybeli ág. ev. templom 100 évi fennállásának jubileuma.

E hó 1-én, reggel 8—10 óráig, mint rendszeren, tót nyelven lett tartva az ünnepi istentisztelet; 10 órakor egybegyűltek a templomban az egyes hivatalok, testületek képviselői és a templom minden zugát megtöltő közönség, hogy részt vegyenek a helybeli ág. ev. egyház örömműnnapján. Az ünnepély „Bevezető közének”-kel kezdődött, melynek végeztével Händel Vilmos főesperes elmondotta az oltár előtti imát, Istent dicsérve, kinek véghetetlen kegye megengedte, hogy e napon örömműnnapet ülhessenek. A lelkes hangú oltár előtti ima végeztével a lyceumi vegyes kar rázendítette Beethoven magasztos szerzeményét „Isten dicsősége,” mit a 100-ik zsoltár felolvasása követett. Ez után felharsant a főének ünnepélyes dallama, mire Händel Vilmos főesperes megjelent a szószéken, honnét először is köszönetet mondott azért, hogy az ág. ev. egyház ünnepén részt venni jöttek azok is, kik nem ezen egyház tagjai; rátér ezután a templom építésének történetére. Roskátág ház volt az csak, melynek emelete 100 év előtt imaházul szolgált, és ime, egyesek bőkezűsége, s a község áldozatkészsége lehetővé tette, hogy 1796 szeptember 31-én fel lett avatva a mostani templom, mely Thalherr, az országos építészeti hivatal elnökének terve alapján készült, s mely tervért az 45 db. aranyat kapott tiszteletdíjjal. A felavatási beszédet Ambrosius Samuel, radványi lelkész tartotta. A templom berendezési költségei 43.456 forintot tesznek, s ezt mind hívők áldozatkészsége teremtette elő, mely azóta sem lanyhult; ime, itt a bizonyosság az Úr asztalán, a szent edények... Kifejti továbbá, hogy bár az Isten mindenütt van s nem kőből épült házban lakik, de min lenki szívével elfogja az áhitat, ha az Istennek szentelt házba lép. A szép beszéd végeztével a lyceumi vegyes kar Verdi „Nabuko”-jából előadta az „Ima”-t, mire Händel Vilmos elmondotta a szószékről a záró imát. Erre a főének utolsó szakaszát énekelte el az ájtatos közönség. Az ének után Baltik Frigyes püspök mondotta el az oltári beszédet, hangsúlyozván, hogy ő boldognak érzi magát a mai lélekemelő ünnepélyen résztvehetni. Az ég áldását kéri továbbra is az egyházra. Szavait áldással fejezte be. Az istentiszteletet ismét közének fejezte be. Elismerésünket kell kifejeznünk azon kiváló gondért, melylyel Fekete lyceumi tanár a vegyes kart betanította és vezette, valamint a fiatal énekesek iránt is, kik oly szépen, oly precízitással énekeltek. Azt sem hallgathatjuk el, hogy a helybeli ev. nőegylet a templomnak igen szép művü ezüst kelyhet ajándékozott, a mely a szandriki ezüstműgyárból került ki. Végül kiemeljük, hogy úgy a tót, mint a magyar ünnepi isteni tisztelet alatt a templom zsufozásig megtelt és Baltik Frigyes püspökön kívül Laszkáry felügyelő is jelen volt és hogy a tót isteni tisztelet alatt Hrencsik Károly lelkész igen szép beszédet intézett a hívőkhoz. Laszkáry Pál felügyelő, ki mult hetfőn a lyceumot megvizsgálta és Baltik Frigyes püspök városunkból elulaztak. — A szép egyházi jubi-

Nem vették azt akkor olyan komolyan. Beérték avval, hogy megintették. Hogy ez egyszerű megintés nem szolgált épen valami nagyon elrettentő büntetésül, azt láthatjuk abból, hogy 1639. augusztus 27-én ismét panasz volt a sáfár ur ellen, hogy szénáját a munkásokkal kaszáltatta le, sőt házát is ő velük építette fel, bérüket pedig a bérszámlába iratta. Kérdőre vonatván a sáfár, avval védekezett, hogy midőn 1626-ban a mansfeldi csapatok Hodruson raboltak s égettek, ő néhány emberrel a karám melletti tárnába szorult, s midőn onnét kiszabadultak, ő a karámot oltotta el, s házát hagyta elégni. Gienger a Brenner szövetséget főnöke, megígérte neki ezért, hogy házát felépítteti. Ennek alapján, igaz, hogy Gienger tudta nélkül, fel is építtette házát a társulat költségén. Ezuttal a sáfár nem maradt oly szárazon, mint előbb; megdorgáltatt és ötven forintnyi, mondd: ötven forintnyi bírságra ítéltetett.

De Printsch Mihály uram nyughatatlan lélek volt a ki javulni vagy okulni nem akart. Mindenféle apróbb és nagyobb bűneit tovább folytatta, míg 1632. márczius 24-én a bányabíró föl nem jelentette őt a Brenner szövetségetnek, hogy Printsch Mihály uram az ács és napszámos munkásokra nem ügyel, s ezek a köteles hat órai munkaszakot tetszésük szerint megrövidítik: továbbá, hogy bebizonyult rá, hogy a bérszámlában hamis felszámításokat tesz, s a pénzt zsebre vágja. A bányabíró azért Printschet be is záratta; de a főnök, Gienger kérésére kibocsátották, hogy a fizetést Finsterorton tartsa meg; de meghagyatt neki, hogy ezután ismét jöjjön vissza, s ülje le fogságát a ó-várban; Printschnek azonban legkisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy visszatérjen és nem is

leumi ünnepély örök emlékezetben fog maradni azoknál, a kik abban résztvettek.

Händel Vilmos főesperes beszédéből a templom keletkezésének és építésének rövid történetéből a következőket közöljük:

Hamaliar Márton — úgy beszél, volt az egész vállalkozásnak mozgató, elevenítő lelke. Ő Hontmegye szülőtte.

Hamaliar Márton szül. 1750 nov. 11-én Báthban Hont megyében. Tanulmányait, saját feljegyzései szerint Selmecezen, Gömörben, Lőcsén, Pozsonyban s csaknem 3 évi ott tartózkodás alatt a jénai egyetemen végezte. Az eredményre világot vet a minősítési táblázat (lista censorea) általa 1786-ban kitöltött több rovata, a melyekben azt mondja, hogy a hazai nyelveket bírja s azokon prédikálni képes, ezeken kívül érti s beszél a francia nyelvet, képes olvasni angol műveket eredetiben, a biblia eredeti nyelveit érti és nem csak hogy az új testámentomot fordítgatja az eredetiből, de a görök remek írókat is eredetiben olvassa; a héberen kívül az arab és syr sem ismeretlen előtte. A theológián kívül foglalkozott a philosophiával s az ezen tudomány szakokat kiegészítő történelemmel. Az ilyen készültséggel bíró ifju 1777-ben hazájába visszatérve, nevelői állomást vállalt báró Hellenbach György családjában, Felső-Szemeréden. Innen egy év elteltével iskolánkhoz aligazgatóul hivatott meg. Ilyen minőségben 3 esztendő tölve, elfogadta a nagy kürtösi egyház meghívását s Csernyánszky püspök által felavatva pappá lett 1781; de már 3 évvel utána ismét visszakerült Selmeceze, mint a német egyház meghívott papja. Ezen állásában nagy tevékenységet fejtett ki s áldásos működése közelsímeréssel találkozott mind gyülekezetében, mind a közegegyházban. Munkásságát fennen hirdeti s még sokáig meg fogja őrizni emlékét a fennálló szép templom.

A Kayser Márton által még 1656-ban végrendeletileg az ev. egyház papjainak lakásul hagyományozott házban, még pedig annak emeletén berendezett istentiszteleti helyiség roska állapotba s vallászsabadságunk „magna chartá”-ja, az 1790/91 országgyűlésen megalkotott 26. t.-cz. arra indították buzdítása s vezetése mellett az egyházbelieket, hogy egy új templom építéséhez hozzá fogjanak. Mindenek előtt a telek megszerzéséről kellett gondoskodniok, mert az imaház földszinti részén levő boltok, valamint az azok alatt elterülő pince a városi község tulajdonát képezte. Ezt alku útján sikerült megszerezni 400 ftért p. pénzben, mely vételért az egyház akkori buzgó felügyelője Weigel Sámuel a magából fedezett, így tevén le az új templom alapját. A emelendő épület tervezésével megbízták Thonhausert s Sziveket. Az ezek által előterjesztett tervek nem nyerték meg a közgyűlés tetszését, s így ez nem is bocsátkozott a 15.000 ftos költségvetés felülbírlásába. Felkérték tehát az országos építészeti hivatal főnökét Thalherr-t egy megfelelő terv elkészítésére. Ez elvállalta a megbízatást s még az 1793-iki év folyamán benyújtotta tervezetét, mely köztetszést aratott annyira

járt roszul vele, mert azért semmi baja sem lett; de az év végével mégis csak eltávolította őt a bányától a szövetséget s helyébe Pauer Mártont nevezte ki sáfáru.

A Brenner szövetséget feloszlása után a Siceli társulat vette át Finsterortot, de ez sem boldogult sokáig s 1645. október 7-én az egész bányát hűbérbe adták Printsch Mihálynak, ki a bányát nagyon elhanyagolta, elannyira, hogy az altárnán padló sem volt, s az ácsolatok is roskadoztak.

Igen messzire vezetne, ha Finsterort további sorsáról bővebben akarnánk még szólni, csak azt jegyezzük meg, hogy ott a fejtés 1649-ben megszűnt.

A leglényegesebb bányák egyike, sőt mondhatjuk, a legelső volt a felső Bieber árna.

Nevét valószínűleg a birtokostól nyerte. Annyi tény, hogy még a XV-ik században is volt Selmecezen egy gazdag Bieber család.

A selmecezi levéltárban I. Ferdinand király egy eredeti levele őriztetik, mely 1553 november 28-án kelt s mely meghagyja Selmeceze városának, hogy a biebertárnai és közép-fuchslochi társulatok a víz emelés miatti vitájában ne bíráskodják, mert e peres kérdés tárgyalására külön bírót fog kiküldeni.

Mellőzve azon pusztán szakba vágó ügyeket melyek a Biebertárna fejlődésére s művelésére vonatkoznak, csak azon események és körülmények felsorolására szoritkozunk, melyek a már annyiszor említett Brennerszövetséget létrejöttét eredményezték.

A vízemelés nehézségei, a bányák mélysége, az élelmi szerek drágasága és a török közelléte miatt a selmecezi bányák nagyon roszul állottak. A bajok megvizsgálására és orvoslására a király 1570 táján

hogy munkáját 45 darab arannyal jutalmazták; meg is bízták a terv kivételével, de ő az állásával járó elfoglaltságra utalva, csakis azon feltétel mellett fogadta el a megbízatást, hogy a már egyszer az építkezésért versenyző Szivek építő mesterre ruházhassa, felügyelete mellett, a végrehajtást. A közgyűlés szívesen hozzá járult ezen feltételeihez. 1794 tavaszán hozzá is fogtak az építkezéshez s 1796-ban október 30-án fel is avattatt, a nagy napnak megfelelő szent lelkesedéssel az Úrnak ezen szép háza, — mely házak közé ékelve, a kupola elliptikus ablakaiból s egy az utcára szolgáló nagyobb ablakból nyeri megvilágítását. S az kinek oly nagy része volt ezen mű létrehozásában már következő napon a felavatás után ott állott az új templom új oltára előtt, hogy az ugyanazon napon az az október 31-én 1796-ban Selmecezen megtartott kerületi közgyűlés bizalmának engedve, felavattassék a bányakerület püspökévé. Bizonytal remegő kebellet állott akkor Hamaliar Márton a szent helyen s szent feltételektől áthatottan hagyta el az Úr hajlékát. E mellett bizonyit folytatott munkássága. 1797-ben felállította az új orgonát. Talán az Úr ez új hajléka indította arra, hogy új szervezetet adjon a gyülekezetnek is. Meg is alkotta azt s elfogadtatván az közgyűlés által, 1806-ban tényleg életbe lépett. De szerkesztett új énekes könyvét az egyház nem fogadta el. A megszokás hatalma nagyobbnak bizonyult befolyásánál. A hívek ragaszkodtak a megszokott „Sing Schule”-hoz s kerülve az új énekes könyv megszerzési költségeit, utaltak annak meglevő elegendő számu példányaira. Még 1790-ben kiadta ily című művét: Materialien zum öffentlichen Religions unterrichte in Kirchen und Schulen. S 1796-ban Agendáját tót nyelven. Erre reábirhatta a tapasztalt hiány; 1794 óta nem csak a német, hanem a tót gyülekezetet is szolgálta váltakozva paptársával Kossányi Sámuellel.

Ezen nagyszabású s alkotásokban gazdag működését folytatta Selmecezen 1803 nov. 2 kaig, a mikor is elbucszván működése főszinteréről, áttákoltozott a szarvasi egyházba mint Boczkó Dániel utódja.

E fenkölt szellem munkálkodása méltatással s elismeréssel találkozott mindenfelé. Már azon rövid időközben is, a melyben a nógrádi esperességben működött, reáruházott az esp. jegyzői tisztt. Hontban pedig alig egy éves működése után Selmecezen, megválasztott esperesnek s 1796-ban — mint már említettett, ezen legnépesebb s tekintélyes kerület püspökének. Esperességünkben megörökítette emlékét különösen az által, hogy megalkotta 1789-ben az általa szerkesztett latin nyelvű alapszabályok értelmében az esp. özvegy-árva intézetet. 1799-ben s 1805 és 1806-ban megtartotta a honti egyházakban a püspöki látogatást, Selmecezen nevezetesen május 30-kán 1805-ben az eredeti látogatási jegyzőkönyv fenmaradt hiteles másolatának tanúsága szerint. A viszonyok megítéléséhez érdekes adatokat szolgáltat a nevezett jegyzőkönyv az egyház népességét illetőleg:

a) A német gyülekezethez tartoztak a belvárosban. 869

Grünpüchli Gienger Jakab kamarai tanácsost és Haag Dávid udvari fizetómestert küldte ki biztosokul, kik még Dreiling Ulrich, beszterezébányai praefectust maguk mellé véve, meghallgatták a bányapolgárok panaszait és Willisch Lőrincz bányamester vélyeményét, belátták, hogy mint az előbb felsorolt bajoknál nagyobb akadály a bányaművelésre nézve az erők szétforgácsolása és a bányavállalatok kisszerűsége. Azon meggyőződésre jöttek, hogy hathatósan lenne a bajon segítve, ha tehetősebb bányapolgárok összeállának egy egyesületté, mely a bányákat művelné, így a víz emelésére szükséges költségesebb berendezéseket is meg lehetne tenni s a felügyelet, az üzem vezetése is sokkal kevesebbe kerülne az egyesült társaságnak, mint egyeseknek. De belátták azt is, hogy a jó eredmény elérésére okvetlen szükséges, hogy az üzemet szakértő tisztviselők vezessék.

A kormány hathatós támogatását kilátásba helyezve, sikerült a fenn nevezett bizottságnak Salius János, Schall Illés és Sicelius Mihály bányapolgárokat egyesülésre bírni. 1571 január 1-én szerződést is kötöttek velők, mely szerint a nevezett három bányapolgár minden bányabirtokát egyesíti; az így egyesített birtokban Saliusnak $\frac{1}{2}$, Schallnak $\frac{1}{4}$ és Siceliusnak $\frac{1}{4}$ része leend.

Miután a nevezett három polgár birtoka a régi Brenner családtól származott, ez új szövetséget a Brenner szövetséget nevet vette fel; gondnokul Lindacker Kristóf neveztetett ki, ki igen értelmes bányász volt.

(Folyt. köv.)

b) Schiltrisbergen	472
c) Hodrusbányán	292
d) Bélabányán	28

A német gyülekezet lélekszáma 1661

Tót gyülekezetbeliek voltak:

a) belvárosban	1885
b) Steffultón	74
c) Hodrusbányán	84
d) Schiltrisbergen	108
e) Bélabányán	345
f) Szt. Antalón	14
g) Vihnyén	18
h) Kopaniczán	114
i) Viszokán	34
k) Illián	23
l) Trnawkán	10
m) Zsarányban	12
n) Zsarnoczán	4

Lélekszám a tót egyházban . 2725

A két egyházban pedig volt

összesen 4386 lélek.

Ezen látogatása alkalmával, tekintettel a kifejezett kívánalmakra is, ajánlja Hamaliar püspök a papok s tanítók illőbb díjazását, külön leányiskolának felállítását, mivel úgy tudja s tapasztalta, hogy ezek nevelése s tanítása teljesen elhanyagoltatott; megrovója továbbá a szokásos lakmározást s az uralkodó iszákosságot, különösen a bányamunkásoknál s a gyakori munkakerülést ezek feleségeinél.

Az Úrnak ezen választott munkását idegbaj érte 1806 végén; minek folytán lemondott püspöki hivataláról; de egyházának papi teendőiben is folyton segédre volt utalva, mig nem 1812 aug. 3-án magához szólította az Úr ezen hú sáfárját.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Dunay Ferencz kerületi főigazgató Besztercebányáról a helybeli rom, kath. nagygymnasium és az ág. evang. lyceum megvizsgálása végett városunkba érkezett. — Pauer János akad. titkár rövidebb időre elutazott.

— **Kinevezések.** Neuschwendtner Ferencz akad. tanárságát kir. segédmérnök, Révay Adolf bányaalór Selmezb-Bélabánya IV. kerületi (Steffultó) helyettes anyakönyvvezetővé, Turcsán Imre egri számtiszt s selmezi bányaigazgatóságos számtiszté lett kinevezve.

— **Házasság.** Mult szombaton kelt egybe Reck Vilmos, budapesti államnyomdai alkalmazott, Ertl Gizellával, Ertl Vilmos és neje szül. Bogya Ottilia kedves leányával. Az egybekelés tanú Kachelmann Károly, a mennyasszony nagybátyja és Fodor József voltak. A polgári házasság megkötését az egyház áldása követte az ágostai evang. templomban. A polgári házasság megkötése után Krausz Kálmán kir. anyakönyvvezető szívéhez ható rövid beszédet intézett a jelenvolt két örömapához, mert hisz a fiatal pár ezt meg nem hallhatta és így a két örömapát kérte föl, hogy jó kívánalmait a siketnéma mátkapárnak tolmácsolja. Az esküvő után gazdag lakoma volt az örömszülők házában, melynél a szebbnél szebb felköszöntők sem hiányoztak. — Felette érdekes játék a véletlenek az, hogy éppen száz évvel ezelőtt, a midőn a mostani ágostai evang. templom felszenteltetett, abban a legelső esküvőt Ertl Samu és Fiedler Katalin tartotta, mely házaspárnak dédunokája Ertl Gizella, egy század lezajlása után ép e napon, ugyanazon templomban esküdtött örök hűséget férjének. Reck Vilmosnak.

— **Millenniumi kalauzunk** a kiállítás berekesztése után többet megjelenni nem fog. Hanem jövő esztőtől kezdve kiadunk egy „Karácsonyi és újévi hirdetőt” mely ez év végéig minden héten megjelenik — tehát nyolczszor — és egy-egy hirdetés ára csak két forint. Felkérjük tehát azokat, kik e karácsonyi és újévi hirdetőben hirdetni akarnak, hogy ebbeli szándékukat mielőbb tudunkra adni sziveskedjenek.

— **A selmezbányai gyógyászati és természettudományi társulat** az őszi idő beálltával ismét megkezdte népszerű és tudományos érdekes felolvasásait. Mult szombaton tartott Dr. Kapp Jakab tb. főorvos egy igen érdekes előadást a gyógyászat köréből. Ujból figyelmeztetjük a t. közönséget arra, hogy ezen előadások nyilvánosak s hogy művelési szempontból is érdekünkben áll azoknak meghallgatása.

— **Rendőri hírek.** Verekedések történtek az izgalmas választási napon és rendőrségünk kénytelen volt több egyént letartóztatni és néhány napi elzárásra ítélni. Két letartóztatott egyén izgatás és bujtozkodás miatt a kir. járásbíróhoz kísértetett át. — Gyujtogatás. Bankán özv. Kovacsikné istállóját, úgy látszik, bosszúból egy hadovai majorsági béres mult péntekről szombatra menő éjjelen felgyújtotta.

Szerencsére, hogy a tüzet gyorsan észrevették és eloltták, mert különben nagyobb kárt okozhatott volna az. — **Becsületes találó.** A helybeli cipőgyár egyik tanonca azzal állított be a kapitánysághoz a mult napokban, hogy egy aranyozott krajczárt talált. Az aranyozott krajczár azonban valódi aranynak bizonyult be, melyet P. L. színész nő vesztett el. — **Anonim levelek.** Csúfság és gyávaság, ha valaki valakit lefelileg névtelenül megtámad, de egyenesen gyalázatos, ha ez oly czézből történik, hogy a békés családi otthont feldúlja. Nem akarunk említést tenni azon anonim levélről, melyet polgármesterünk kapott a választási mozgalmak lefolyása alatt és melyben tót nyelven a névtelen levélíró szemrehányásokat tesz neki, hogy a Farbaky-párthoz csatlakozott; elakarjuk hallgatni azon levelet is, melyet Farbaky István országgyűlési képviselőnk kapott és melyben azzal fenyegetik, hogy tizennégy napon túl nem fog életben maradni, de nem kárhoztathatjuk eléggé azon gyalázatos embert névtelen leveleit, ki a családi szentélyekbe avatkozik be s a kinek kézre kerítése iránt úgy a selmezbányai, mint a korponai rendőrség a kellő lépéseket megindította. — **Lopás.** Sza. L. helybeli szállító ellen azon alaposnak látszó vád merült fel, hogy a helybeli vasúti raktárból egy 59 frt, értékű árucsomagot elsajátított. Mint értesülünk, a kárt ugyan megtérítette, de az ügyben való vizsgálat a kir. járásbírósnál folyamatban van. — **Székelly Vilmos** bányaiskolai tanár kárára, annak udvarában már több rendbeli lopás követtetett el. Végre sikerült rendőrségünknek e napokban a tettest lefűlelni és őt az igazságszolgáltatásnak átadni.

— **A Felső-Rónai nyaralót építő részvénytársaság** igazgató választmánya Szinyai József elnöklele alatt mult hétfőn ülést tartott, a melyen elhatározott, hogy a vízvezeték mihamarábbi elkészítése iránt a város közönsége megkerestessék, hogy maga az épület nem az eddig benyújtott terv szerint fog építtetni. Hanem először agyagtégla (vályog) készíttetik és a város által adandó épületfa beszereztetik és csak ennek készletben tartása után adják ki az építkezést valamelyik vállalkozónak. A társaság eddigéig 5000 frt tőkével rendelkezik, s így valami nagyobb szabású terv keresztül vitelére még ez idő szerint nem képes.

— **Az új húsáruccsarnok** tegnap adatott át a forgalomnak. A mészárosok és hentések az egyes helyekért évenként elég szép összegeket fognak fizetni de ezzel szemben azon előnyben részesülnek, hogy ezentúl helypénzt nem fognak fizetni és hogy a csarnok és a szék álló helyek tisztántartásáról gondoskodniok nem kell.

— **Steingrube nagy község lámpát akar.** Mi e kívánságon cseppet sem csodálkozunk, mert csakugyan a „Steingrube“-n nagyon is el kellene lámpás. Aki ismeri arra a járást, annak nem kell bizonygatni, hogy ott este, vagy épen éjnek idején járni valóságos istenkísértés még annak is, ki ott lakik s ismeri a veszélyes helyeket; idegennek arra járni éjszaka annyi volna, mint biztos nyakszegés, vagy legalább is néhány oldalborda-, láb- vagy kartörés. Ez okból mi is csatlakozunk „Steingrube nagy község főpennájá“-nak alábbi instancziájához, melyet eredeti szövegében itt közlünk: „Tisztöllettel, a mint illik, kérjük a m. kir. rendnek az feő-feő niesterét, sugna valamit az inzsellér Uramnak az ő fűlébe, hogy irányítaná azután szeke-renek az rudját nagyközségünkbe, hogy cirkalmazza ki legalább egynek a helyét a főutczában (templom és plebánia között) és állitasson oda olyan lámpiont, a melyet sem az szélvé z, sem egyes vidéki izgága emberek ki nem dönthetnek és el nem sinkófálhatnak, hanem mindegyik kalapot emeljen előtte, a korponai kereszties négylábuak pedig már messziről hozsannát kiáltanak nekije. Hévatából a Feőpenna.

— **Vivóleckék hölgyeknek.** A városunkban időző kitünő vivómester neje, ki mint értesülünk szintén igen ügyes vivónő, hajlandó hölgyeknek, esetleg fiatalabb leányoknak is a kardvivásban oktatást adni. Tekintettel arra, hogy a vivás testedző, az izmok rugékonyságát s így a tagok mozdulatainak kellemét jelentékenyen fokozó sport, és még a szellemi tevékenységre is élénkítőleg hat, nem mulaszthatjuk el a hölgyközönséget is e ritkán kínálkozó, s igen kedvező alkalomra figyelmeztetni. Zolnay vivómester, ki már számos előkelő urhölgyet számíthat tanítványai közé kívánságra a törvivásban is oktat.

Különfélek.

— **Az adóösszeírás** városunkban folyamatban van. Az összeírást nem úgy mint az előbbi években rendőrbiztosok, hanem az I. és IV. kerületben Melts Károly, a II. és III. kerületben pedig Kolpaszky János, v. adóhiv. számtisztek végzik. E körülményre figyelmeztetjük t. közönségünket.

— **Novemberben érett málna.** Bizonyára igen ritka eset az, hogy a málna kint a szabadban mi nálunk november havában friss és érett állapotban találhatnánk. Pedig az idén az megtörtént, Dr. Tóth Imre főorvos a kalvária alatt fekvő kertjében lévő málna bokrok mellett járkálván, nem kis meglepetésére és örömeére vette észre, hogy az egyik bokron egészen friss és érett málna gyümölcs piroslott. Persze, hogy a málnát nem hagyta ott, hanem nagy örömmel haza vitte.

— **Népmozgalmi kimutatás.** Az elmúlt október havában Selmezbánya belváros, Banka és Róna kerületben született 13 fiu és 20 leány, összesen 33 gyermek; meghalt 19 egyén; 7 éves koráig: 12, 30-ig: 2, 50-ig: 1, 50 éven felül pedig 4. Fertőző betegségek következtében e kerületben a mult hónapban halálozás nem fordult elő.

— **Millenáris kiállítási kitüntetések.** A báró Geramb János-féle bányaegylet diszoklevelet, dr. Tóth Imre pedig az általa kiállított ritka szép gyümölcsért elismerő oklevelet kapott.

— **Színészet.** Régen nem szólottunk az itt Báródy igazgatása alatt működő színtársulatról; hiába a politika olyan bálvány, melynek az ember még a művészetet is feláldozza. Sajnosan érezték ezt színészeink is, mert a közönség gyéren, de az ifjuság feltűnőleg gyéren volt csak a színházban. Pedig e színtársulatnak oly tagjai vannak, kikért érdemes az előadásokat látogatni. Jeszenszky Dezső nem csak jó komikus, de szalon és jellem szerepekben is derekasan megállja helyét. Boár József élethű komikuma színművekben, csengő terjedelmes hangja az operettekben méltán elismerést érdemel. Szabóné Róza játéka, Csányi Jusztí éneke kifogástalan és Jeszenszky Irénre bátran mondhatjuk, hogy művésznő. Egyik érdeme e színtársulatnak, hogy a legújabb darabokat hozza színre s a rendezés az ánszámból teljesen kielégítő. Egyes sikerültebb jeleneteket s alakításokat felsorolva, ki kell emelnünk az „Üdvöske“ operettből, hogy kivált a „pulyka birka kettős“ nagyon jól sikerült. Csányi Jusztí (üdvöske) és Boár József (Pippó) hangja kellemes harmoniába olvadva, méltán tetszést arattak e kettős dallal, melynek thénája a második felvonásban majdnem megható reminiszccenziával visszatér. Rákosi Jenő „Magdoiná“jában Jeszenszky Irén, mint előbb a „Századvégi leányok“-ban is igen sikerült, gondosan áttanyulmányozott s következetesen keresztül-vitt alakítást mutatott be. Játéka elegans, természetű közvetlenségével gyakran megkapó. Kiknek szerencsésük volt a „Nagymamá“t Prielle Coneliától láthatni még azok is teljesen meg lehetnek elégedve Szabóné Rózával e szerepben, melyet menten minden tulkapó érzélgéstől kifogástalanul mutatott be. Terünk nem engedi, hogy behatódobban értekezzünk még e tárgyról de annyit tiszta lelkiismerettel, elfogulatlanul mondhatunk, hogy e színtársulat nagyobb, jóval nagyobb pártolást érdemelne. Reméljük, már a nemzeti színművészet érdekében városunk magyar hírnevének érdekében is, hogy a közönség e színtársulatot legalább itt tartózkodása még hátralevő rövid idejére tömegebben és lelkesebben fogja pártolni, különösen az ifjusághoz fordulunk e tekintetben, mely eddig mindig pártolni tudta azt, lelkesedni tudott azért mi szép, mi magyar; hiszen kire tekintsen városunkban a magyar színészet bizalommal, reménnyel, ha nem az ifjuságra? Pártoljuk a színészetet, már azért is, mert az hazafi kötelesség; s a Báródy társulata meg is érdemli azt.

— **Szökött asszony!** — Ne botránkozzanak meg tisztelt hölgyek! Nem pikáns kalandról van szó, csak a mult keddi színelőadásról. Csiky Gergely énekes népszínművét, a „Szökött asszony“-t adták, Csányi Jusztí jutalomjátékául, a „polgári zenekör“ szives közreműködésével. A házat nem mondhattuk ugyan telnek, de örömmel vettük észre, hogy elég nagyszámú közönség volt jelen. A felvonás közökben a polgári zenekör szokott precizitással játszott és aratott tapsokat, a felvonásokban pedig a népszínmű szereplői, Csányi Jusztí eleven tüzzel, jó kedvvel játszott, Klárát adta, Hallayné leányát. Szabóné Róza is megfelelt szerepének. Jeszenszky Dezső Bolgár Bálint szerepében életből vett alak volt, milyennel bizony, sajnos, gyakrabban találkozhatunk. A segéd-tanító (Prágai) és borbély (Timár) komikuma nem egyszer kellett derűtséget. Több ily jó estét kívánunk színészeinknek.

— **Színházi hírek.** Holnap pénteken 5-én Kolozsy József a társulat kedvelt tagjának lesz jutalomjátéka, mely alkalommal színre kerül Szigethy József Rang és Mód remek színműve, melyre felhívjuk a város műértőközönsége figyelmét.

— **Lövészet.** Folyó hó elszején ez évben utoljára látták a polgári lövölde helyiségei összegyűlni a lövészeket. S mintha maga a természet kifejezést akart volna adni a miatti szomorúságának, hogy megint

hosszú időre üresen maradnak e termék s a viszhangot nem kelti fel a fegyverek ropogása, a mozsár-lövések durranása, sűrű ködfátyolt borított arcára, mely fátyol a lövészetnek is hamar véget vetett. Mindössze 328 lövés esett 302 köregység eredménynyel. Az első díjat Seidel Ágoston szöglövésre, a másodikat Bencze Gergely, a harmadikat Krausz Géza és a negyediket Desseffy Aurél nyerte el. Seidel Ágoston még 3 és Bencze Gergely 2 négyest lőtt. Ezzel végét érte az idei lövészévad. Nemsokára némaság fog ott honolni hónapokon át; hó lépé el a pályát, mely fölött annyi golyó sivitva röpített el. A taraczkok durrogása nem rebenti fel a verebek serégét, mely a mulató urak közelébe lakmározni jön a lehullott morzsákból; csend és némaság. De hiszen újra ébred megint a természet, az első zöldülő lombbal újra benépesül megint a lövölde is, s az első lövés dördülése üdvölszavak lesz az ébredő természetnek, üdvölszavak a birodalmát újra elfoglaló nemes lövész sportnak.

Idegének névsora.

Szöllő-Szálló:

Kurniarszky százados, Losonc.
Janausek hadnagy, Losonc.
Kabina József szappankereskedő, Léva.
Singer Alajos utazó, Villány.
Cserey Ede építőmester, Besztercebánya.
Lauer H. hivatalnok, Budapest.
Unterlercher A. utazó, Bécs.
Braun Károly utazó, Bécs.
Wusztinger István magánzó, Budapest.
Elsz J. fakereskedő, Zsarnócza.
Schramm A. utazó, Bécs.
Wieszner Tivadar mechanikus, Bruck a/L.
Friedland Géza utazó, Bécs.

Hungaria-Szálló:

Berlman Andor utazó, Budapest.
Hopf Adolf utazó Bécs.
Weis József " "
Bierman Adolf utazó, Veszprém.
Berthán Gyula " Budapest
Braun Gyula " Zágány.
Steiner Adolf " Tarnov.
Orkány Sándor mérnök, Kőrmöczbánya.
Wagner Vilmos utazó, Bécs.
Sulyok Elek magánzó, Eger.
Abelsberg Simon utazó, Budapest.
Zelner László utazó, Budapest.
Náuhaus József, utazó, Bécs.
Löwi Adolf, utazó, Fiume.
Wörner Ferencz utazó, Kassa.

A haiti kontra győzelme.

(Eredeti tudósítás Haiti szigetéről.)

Haiti tudósítónk kimerítő módon értesít bennünket arról, hogy a törvényhozói választás megtörtént és a kontra párt győzött. — Ebből csak annyit közlünk, hogy az egyik kerületben Károsz a fővezér lett megválasztva, kinek ellenében egy e szigetre tanulmányok tétele miatt került, eddigelé ismeretlen orvost léptettek föl, a ki oltási tanulmányokat és kísérleteket akart tenni a nyulakon, de legnagyobb meglepetésére a beoltott nyulakat már oly rengeteg mennyiségben találta itt, hogy e czélját abban hagyta és szórakozás kedvéért az oltások végzésére szánt pénzét törvényhozói megválasztására s illetve megbukására szánta. Megbukása után egy tintás üveg is szétrepedt és most ott ez a nóta járja:

(Lyukas az istálóm teteje, dallamra.)

Lyuk, lyuk, lyuk, lyuk, lyuk, lyuk, lyuk, lyuk
Lyukas a nagy palaczk feneke;
Ki, ki, ki, ki, ki, ki, ki, ki,
Kiömlött a tinta belőle.
Kiömlött a tinta belőle,
Tinta, a — fekete . . .
Mint podagrás embereknek
A póstyéni doktor kellene.

A másik kerületben is a kontra, még pedig Siczki bogomil győzött. A benszülöttek már lecsendesedtek és ősi fészükbe vissza vonultak. A misszionáriusok és félkanibálok közt azonban összetűzésre nem került a sor, sőt azok a legnagyobb összetartással támogadták a kontra pártot, s ennek köszönhető a győzelem. A mocsarak, lápok és lagunák fölött ismét néma nyugalommal mereng el a holdvilág és kíséri utjában a „tisztelt házba“ gondolázó bogomil, ki mandátumát melegen szívéhez szorítgatva ezt a gondola dall éneklí:

(Részeg vagyok rózsám, mint a csap, dallamra.)

Boldog vagyok még pedig nagyon,
Hogy végre mandátumom vagyon.
Ős honba már menni nem bírok,
Inkább a „házban“ itthon maradok.

Szerencsés a harmincznyolezas szám;
Éppen annyi többség jutott rám.
Én e számhoz hálás maradok,
S a luttriába csak erre rakok.

Megmutatom majd, hogy mit tudok,
Hogy a tudományom nem burok,
Hogy hiába nem utaztam én,
Ős Avaroknak Ázsia földjén.

Ott tanultam a politikát,
Üzni pedig itthon fogom hát;
S boldoggá teszem az országot,
S nem soká rá az egész világot.
(Boldog álomba merül.)

— Szerkesztői üzenet. K. L. V. Tessék mindazoknak, kik bennünket a lefolyt választásnál kétszínűséggel vádoltak, kijelenteni, hogy mi sem egy, sem kétszínűek nem voltunk és nem is lehetünk. Mi pusztán csak az eseményeket kötelességszerűen leirtuk úgy az egyik, mind a másik párt részéről a nélkül hogy vagy az egyik vagy a másik javára, vagy hátrányára agitációt fejtettünk volna ki. E vádat tehát a leghatározottabban visszautasítjuk.

Nyilttér.

Tisztelt Barátainkhoz!

Mivel az idő rövidege és teendőim halmozottsága nem engedi meg kezet szoritva elbucúzhatni minden jó ösmerősöm és barátomtól, fogadják ez úton, távozásom alkalmából végbúcsúmat megnyilatkozását, azon kérelmem kíséretében, hogy becses barátságukkal a távolban is megtisztelni sziveskedjenek.

Desseffy Aurél
kir. járásbíró.

A selmeczi népbanknál lejárt és ki nem váltott, vagy meg nem hosszabbított zálogtárgyak f. évi november 16-án és 17-én a délutáni órákban, az intézet helyiségében nyilvános árverésen fognak eladatni.

JÄHN VILMOS
szabóüzlet-tulajdonos.

A beállott őszi idény alkalmából ajánlom a tisztelt közönség nagyra becsült figyelmébe bel- és külföldi, francia és angol szövetekkel dús választékban felszerelt szabóüzletemet.

A n. é. közönség becses tudomására vagyok bátor hozni, hogy Selmeczbányán, a főtéren fekvő Wankovits-féle ház sarokboltjában egy egészen újonnan berendezett, a modern igényeknek teljesen megfelelő, a legkülönfélébb s legfinomabb hazai, francia és angol legdivatosabb szövetekkel dúsán felszerelt

szabóüzletet

nyitottam.

Azon körülmény, hogy sok éven keresztül voltam a Czemmel és Mannheim országszerte jó hírnévnek örvendő nagy szabócéz társtulajdonosa és üzletvezetője, elég biztosítékot nyújthat a n. é. közönségnek arra nézve, hogy mindennemű igényét úgy a szövet nyújtás, mint a szabászat terén és a tartós és divatos kivitelben kielégíteni képes leendek.

Nagyra becsült pártfogását kérve maradok kitünő tisztelettel
Selmeczbányán 1896. szept. havában
Czemmel György
szabóüzlet-tulajdonos.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a főtéren a magas házban lévő rófos, női és férfi divataruházamban ez idő szerint megérkezett

kész női kabátok, gallérok, köpenyek

stb. a legdivatosabb faconban kiállítva dús választékban, jutányos árak mellett kaphatók.

Ezen felül bizvást ajánlhatom kitünő, tartós minőségű vászon, kanafasz, ruhakelmékből álló bőven felszerelt raktáromat. — Kész férfiöltönyök és különösen téli kabátok üzletemben nagy választékban és olcsón kaphatók.

Nagyra becsült pártfogását kérve maradok
Selmeczbányán 1896. október havában

kitünő tisztelettel

LÖVY ADOLF.

Apró hirdetések.

Ezen hirdetési rovatban minden hirdetésért egy korona fizetendő és felvilágosítást ingyen ad a kiadóhivatal.

Egy első emeleti 5 szoba, konyha, kamara sbból és ugyanazon házban egy földszinti 2 szoba, konyha és kamarából álló lakás november 1-étől kiadó. A házban jó ivó és használati víz van.

Két népbanki részvény eladó.